

Pytania zadane na czacie w czasie konferencji pn. Perspektywa UE 2021-27: wideo-spotkanie nt. pakietu działań dla miast średnich i innych obszarów zagrożonych marginalizacją, 16 czerwca 2020 r.

Dla zapewnienia przejrzystości i uniknięcia powtórzeń pytania zostały pogrupowane tematycznie.

1. Prezentacja była ogólna a nie podzielona na dwa programy. W związku z tym jakie cele przedstawione w prezentacji będą uwzględnione w ramach tych dwóch programów? Czy wszystkie przedstawione w ramach prezentacji będą w jednym i drugim programie?
2. Czy w ramach obu programów będą realizowane wszystkie przedstawione cele i zakresy interwencji?

Nie, przedstawiony wachlarz działań to zbiór instrumentów, które zostaną przyporządkowane do oddzielnych programów. Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego cele Programu Polska Wschodnia 2020+ mają odnosić się w głównej mierze do poprawy konkurencyjności tego makroregionu, natomiast Program Ponadregionalny 2020+ ma wyrównywać szanse rozwojowe i wspomagać obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze w zapewnianiu mieszkańcom dostępu do podstawowych usług publicznych bądź poprawy ich jakości. Program ma oferować wsparcie w zakresie, który wykracza poza możliwości Regionalnych Programów Operacyjnych. Podział działań na dwa programy zostanie dokonany po przyjęciu przez Radę Ministrów Założeń Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027.

3. Czy miasto średnie tracące funkcje lub obszar zmarginalizowany (zespół gmin np. wiejskich) z Polski Wschodniej będzie mógł korzystać zarówno z programu dla PW, jak i z drugiego programu?
4. Czy Program Ponadregionalny jest również dedykowany dla miast obszaru Polski Wschodniej?

Tak, miasta i obszary zagrożone marginalizacją z obszaru Polski Wschodniej będą również beneficjentami Programu Ponadregionalnego, przy czym zakresy wsparcia obu programów będą różne.

5. Rozwój Lokalny - czy wsparcie miałyby dotyczyć miast, które opracowują Programy Rozwoju Lokalnego i Instytucjonalnego? Czy tylko tych wyłonionych do dofinansowania w kolejnym etapie (ok. 15 miast)?

Rozwój Lokalny. Czy ten program ma się skupiać na beneficjentach Grantów Norweskich?

Nie planujemy ograniczenia wsparcia wyłącznie do tych samorządów, które wypracują strategiczne dokumenty rozwojowe w ramach Programu Norweskiego. Zachęcamy jednak do niezwlekania z zawiązywaniem porozumień i opracowaniem ponadlokalnych zintegrowanych strategii czy planów rozwojowych - z uwagi na ograniczone środki preferowane będą samorzady, które będą już dysponowały aktualnymi dokumentami strategicznymi i wypracowanymi planami działania.

6. Czy miasto chcąc aplikować w naborach w ramach programu ponadregionalnego będzie musiało posiadać opracowaną strategię lokalną?

Tak, w przypadku aplikowania o środki w ramach celu 5 projekty muszą wynikać z dokumentów strategicznych, co więcej, te dokumenty strategiczne będą musiały spełniać wymogi określone w rozporządzeniu UE. Podobnie będzie w działaniach, gdzie zastosowany będzie nabór pozakonkursowy. W pozostałych działaniach projekty wynikające z dokumentów strategicznych będą mogły otrzymać dodatkowe punkty w procedurze naboru.

7. Czy strategie Miejskich Obszarów Funkcjonalnych będą akceptowane i na równi traktowane ze strategiami ZIT?

Czy istniejące strategie MOF będą wymagały aktualizacji wg określonych wytycznych ? czy będą takie wytyczne?

8. Czy będą potrzebne Lokalne Programy Rewitalizacji, co jeśli gmina ma opracowany Program do roku 2023 w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym a nie w oparciu o ustawę o rewitalizacji. Czy należy je aktualizować?

Szczegółowe zasady wdrażania programów będą jeszcze dopracowywane, ponadto przed nami są jeszcze negocjacje programów z Komisją Europejską. Niemniej jednak LPR do 2023 r. wydaje się nie wystarczający, zważywszy, że uruchomienie naborów nastąpi prawdopodobnie w II połowie 2021 r.

9. Czy w programie ponadregionalnym przewidziane będą środki na działania rewitalizacyjne szczególnie dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze?

Tak, projekty wpisujące się w rewitalizację miast będą możliwe do realizacji w ramach celu 4 np. inwestycje dot. adaptacji infrastruktury na rzecz tworzenia atrakcyjnych miejsc pracy czy miejsc aktywności społecznej. Możliwa będzie realizacja inwestycji rewitalizacyjnych wynikających ze strategii lokalnych w działaniach celu 5.

10. Rozwój turystyki - czy dotyczyć będzie także miast średnich tracących funkcje? Na jednym z pierwszych slajdów była mowa chyba o małych.

Program ponadregionalny odnosi się do dwóch typów OSI: miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją - głównie małych miast i otaczających ich obszarów wiejskich. Co do zasady wszystkie działania z zaprezentowanego wachlarza możliwej interwencji będzie kierowane do obu typów miast. Wyjątkiem będą działania kierowane tylko do jednego typu np. działanie: zrównoważona mobilność miejska, czy działanie: atrakcyjne miejsca pracy.

11. Czy będą środki na przystanie żeglarskie?

Jeśli potrzeba wsparcia przystani żeglarskiej będzie wynikała ze strategii rozwojowej danego obszaru i będzie stanowić element tworzonego szlaku turystycznego, to będzie możliwa realizacja takiej inwestycji.

12. Czy w ramach celu IV planujecie Państwo umożliwić "tchnięcie nowego życia" do istniejących instytucji kultury, czy trzeba będzie tworzyć nowe "trzecie miejsca" ?

W ramach działań antykryzysowych związanych z Pandemią COVID-19 KE zaproponowała m.in. poszerzenie interwencji w celu 4 o elementy rozwoju gospodarczego opartego o turystykę i kulturę. Jest to nowy element pakietu negocjacyjnego – czekamy na wynik tych prac. W prezentacji przewidzieliśmy wsparcie tworzenia miejsc trzecich, w tym kultury na bazie istniejącej lub nowej infrastruktury, wyposażenie i wsparcie ich działalności na początkowym etapie.

13. Czy poza wsparciem rozwoju obszarów turystycznych, cennych przyrodniczo itd. przewiduje się wsparcie na rozwój funkcji uzdrowiskowych?

Czy będą jakieś środki dedykowane miastom uzdrowiskowym?

Nie przewidujemy dedykowanego wsparcia tylko dla uzdrowisk, ale sporą część inwestycji w miejscowościach uzdrowiskowych będzie można zrealizować w ramach poszczególnych działań. Dla przykładu – inwestycje w zielone miejsca do rekreacji czy modernizację instalacji wodnej w celu optymalizacji zużycia wody w obiektach publicznych będzie można zrealizować w działaniu dotyczącym adaptacji do zmian klimatu, dostosowanie infrastruktury transportu miejskiego i podmiejskiego do potrzeb funkcjonowania

uzdrowiska będzie można zaplanować i zrealizować w ramach kompleksowych projektów transportu miejskiego i transportu subregionalnego. Przewidujemy także możliwość dofinansowania infrastruktury służącej aktywności społecznej, w tym kulturalnej oraz inwestycji wynikających ze zintegrowanych strategii czy planów rozwoju, które będą możliwe do sfinansowania w ramach działań przypisanych do celu tematycznego 5 polityki spójności.

14. Czy są prowadzone prace w celu wygospodarowania środków na programy związane z ochroną dziedzictwa kulturowego?

W ramach przygotowywanych programów ponadregionalnych znalazły się działania w ramach których przewidujemy możliwość realizacji projektów związanych z dziedzictwem kulturowym, o ile takie potrzeby będą wynikały ze zintegrowanych dokumentów strategicznych określonych samorządów.

15. Czy w działaniu 3.1 jako beneficjenci będą mogli korzystać miasta na prawach powiatu jako zarządcy dróg krajowych - Krosno DK28? Jeżeli nie, to prosimy o uwzględnienie takiej możliwości.

Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami, nie będzie takiej możliwości, z uwagi na znaczne ograniczenie budżetu nowej perspektywy UE na lata 2021-27 na cele transportowe. Niemniej, pewne inwestycje będą możliwe, jako element kompleksowych projektów zrównoważonego transportu miejskiego.

16. Dlaczego w programie nie przewiduje się możliwości finansowania dróg lokalnych

Programy o charakterze ponadregionalnym są dodatkowym instrumentem wsparcia względem regionalnych i krajowych (sektorowych) programów operacyjnych i jako takie skupiają się tylko na wybranych celach. Należy wziąć też pod uwagę, że programy te są finansowane ze środków UE i mają ograniczony katalog interwencji.

17. Brak dotacji na drogi gruntowe.

W ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a to jest planowane źródło finansowania programów ponadregionalnych, nie ma możliwości realizacji inwestycji na rzecz dróg gruntowych.

18. Warto rozszerzyć katalog beneficjentów działania 2.4 o organizacje pozarządowe.

W ramach interwencji przewidujemy realizację kompleksowych projektów na rzecz obszarów cennych przyrodniczo, które będą realizowane przez właścicieli tych terenów (parki narodowe, lasy państwowe itd.). Małe projekty obejmujące tylko wybrane elementy działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu to domena innych programów.

19. Czy przewidują Państwo jakieś środki na wsparcie w zakresie zorganizowania systemu gospodarki odpadami?

Proszę o wsparcie w zakresie zabezpieczenia środków na gospodarkę odpadami, gdyż stawki uzyskiwane w przetargach powodują iż mieszkańcy płacą więcej niż za prąd.

Na obecnym etapie nie przewidujemy tego typu wsparcia. Jest to temat właściwy dla innych programów operacyjnych.

20. Brak wsparcia rozwoju infrastruktury sieci wodno-ściekowych oraz sieci deszczowej wraz z zbiornikami retencji. Jest to istotny problem dla małych miejscowości tracących funkcje społeczną.

Działania wspierające rozwój ww. infrastruktury to domena regionalnych programów operacyjnych oraz Programu Infrastruktura i Środowisko.

21. Czy planujecie Państwo środki dedykowane budowie placów zabaw dla niepełnosprawnych dzieci?

Dedykowanego wsparcia nie przewidujemy, ale inwestycje tego typu będą możliwe np. w ramach projektów na rzecz tworzenia zielonych miejsc trzecich lub inwestycji wynikających ze strategii lokalnych w działaniach celu 5.

22. Czy Program zakłada Pomoc Techniczną na obsługę partnerstw, opracowanie niezbędnej dokumentacji, itp.?

Co do zasady pomoc techniczna kierowana jest na rzecz wsparcia instytucji systemu realizacji programu, dla zapewnienia sprawności jego wdrażania. Natomiast koszty związane z tworzeniem partnerstw, opracowania stosownych dokumentów strategicznych mogą stanowić koszty kwalifikowane projektów o ile są przewidziane w danym działaniu. W przypadku interwencji ponadregionalnej już na tym etapie przewidzieliśmy możliwość wsparcia w tym zakresie np. w działaniu dotyczącym adaptacji do zmian klimatu, ochrony przyrody i krajobrazu, podnoszenia zdolności administracyjnych na poziomie lokalnym.

23. Jaki jest harmonogram prac?

Obecnie jesteśmy na etapie uzupełnienia przygotowanych Założeń Umowy Partnerstwa 2021-2027 o elementy wynikające z sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią Covid-19. Założenia te wstępnie określają cele i zakres interwencji ze środków polityki spójności po 2020 roku w Polsce, w tym również nakreślają liczbę i zakres programów operacyjnych. Spodziewamy się, że w niedługim czasie dokument zostanie przedłożony do akceptacji Rady Ministrów. W kolejnych miesiącach, równoległe do prac nad projektem właściwej Umowy Partnerstwa 2021-2027, opracowywane będą projekty programów i odbędą się konsultacje społeczne tych projektów. Chcielibyśmy gotowe projekty programów przedłożyć do akceptacji Rady Ministrów przed końcem bieżącego roku, niemniej jednak jesteśmy również w tych pracach determinowani harmonogramami prac KE i Rady i Parlamentu Europejskiego nad pakietem legislacyjnym.